

Beskrivning av aktiviteter för dricksvattenanläggningar

Här ger Livsmedelsverket vägledning om hur kraven i lagstiftningen kan uppnås. Vägledningen är inte bindande och utesluter inte andra sätt att uppfylla kraven.

På den här sidan finner du beskrivningar av de aktiviteter i riskklassningsmodellen som kan anges anläggningar med huvudsaklig inriktning Dricksvatten.

Produktion av dricksvatten från grundvatten

Med *Produktion av dricksvatten från grundvatten* menas att grundvatten används som råvatten vid produktion av dricksvatten. Grundvatten är allt vatten som finns i jord eller berg under markytan och som står i direkt kontakt med marken eller underliggande jordlager.

För anläggningar som producerar dricksvatten med olika typer av råvatten ska aktiviteterna som gäller de andra råvattenkällorna anges. Till exempel om en anläggning producerar dricksvatten från både grundvatten och ytvattenpåverkat grundvatten, så ska båda aktiviteterna *Produktion av dricksvatten från grundvatten* och *Produktion av dricksvatten från ytvattenpåverkat grundvatten* anges.

Om kontrollmyndigheten registrerar ett beredningssteg på distributionsnätet, till exempel UV-ljus, som ett nytt vattenverk, ska kontrollmyndigheten ange denna aktivitet för vattenverket.

Denna aktivitet ska inte anges för anläggningar som endast är distributionsnät eller huvudkontor.

Produktion av dricksvatten från grundvatten:

- ger 1 kontrollpoäng
- är en huvudaktivitet som medför att verksamheten får verksamhetstypen *Vattenverk*

Produktion av dricksvatten från ytvattenpåverkat grundvatten

Med *Produktion av dricksvatten från ytvattenpåverkat grundvatten* menas att ytvattenpåverkat grundvatten används som råvatten vid produktion av dricksvatten

För anläggningar som producerar dricksvatten med olika typer av råvatten ska aktiviteterna som gäller de olika råvattenkällorna anges. Till exempel om en anläggning producerar dricksvatten från både grundvatten och ytvattenpåverkat grundvatten, så ska båda aktiviteterna *Produktion av dricksvatten från grundvatten* och *Produktion av dricksvatten från ytvattenpåverkat grundvatten* anges.

Denna aktivitet ska inte anges för anläggningar som endast är distributionsnät eller huvudkontor.

Produktion av dricksvatten från ytvattenpåverkat grundvatten:

- ger 3 kontrollpoäng
- är en huvudaktivitet som medför att verksamheten får verksamhetstypen *Vattenverk*

Produktion av dricksvatten från ytvatten

Med *Produktion av dricksvatten från ytvatten* menas att ytvatten används som råvatten vid produktion av dricksvatten. Ytvatten är det vatten som finns på jordens yta i form av sjöar, våtmarker, vattendrag och hav.

För anläggningar som producerar dricksvatten från olika råvattenkällor ska aktiviteterna som gäller de olika råvattenkällorna anges. Till exempel om en anläggning producerar dricksvatten från både grundvatten och ytvatten, så ska båda aktiviteterna *Produktion av dricksvatten från grundvatten* och *Produktion av dricksvatten från ytvatten* anges.

Denna aktivitet ska inte anges för anläggningar som endast är distributionsnät eller huvudkontor.

Produktion av dricksvatten från ytvatten:

- ger 4 kontrollpoäng
- är en huvudaktivitet som medför att verksamheten får verksamhetstypen *Vattenverk*

Rening med ≤ 2 beredningssteg

Med *Rening med ≤ 2 beredningssteg* menas att dricksvattnet som produceras i anläggningen genomgår ett eller två beredningssteg.

Med beredning menas att vattnet som används i produktionen renas från mikroorganismer samt oönskade kemiska ämnen och egenskaper. Det finns olika reningstekniker, till exempel långsamfiltrering, membranfiltrering, kemisk fällning med efterföljande filtrering, och ozonbehandling. Beredningssteg ska beräknas oavsett om dessa är biologiska, kemiska, eller fysikaliska.

Aktivitet ska inte anges för huvudkontor eller anläggningar som inte har något beredningssteg.

Rening med ≤ 2 beredningssteg:

- ger 2 kontrollpoäng
- är inte en huvudaktivitet

Rening med 3-4 beredningssteg

Med *Rening med 3-4 beredningssteg* menas att dricksvattnet som produceras i anläggningen genomgår tre eller fyra beredningssteg.

Med beredning menas att vattnet som används i produktionen renas från mikroorganismer samt oönskade kemiska ämnen och egenskaper. Det finns olika reningstekniker, till exempel långsamfiltrering, membranfiltrering, kemisk fällning med efterföljande filtrering, och ozonbehandling. Beredningssteg ska beräknas oavsett om dessa är biologiska, kemiska, eller fysikaliska.

Aktivitet ska inte anges för huvudkontor eller anläggningar som inte har något beredningssteg.

Rening med 3-4 beredningssteg:

- ger 3 kontrollpoäng
- är inte en huvudaktivitet

Rening med ≥ 5 beredningssteg

Med *Rening med ≥ 5 beredningssteg* menas att dricksvattnet som produceras i anläggningen genomgår fem eller fler beredningssteg.

Med beredning menas att vattnet som används i produktionen renas från mikroorganismer samt oönskade kemiska ämnen och egenskaper. Det finns olika reningstekniker, till exempel långsamfiltrering, membranfiltrering, kemisk fällning med efterföljande filtrering, och ozonbehandling. Beredningssteg ska beräknas oavsett om dessa är biologiska, kemiska, eller fysikaliska.

Aktivitet ska inte anges för huvudkontor eller anläggningar som inte har något beredningssteg.

Rening med ≥ 5 beredningssteg:

- ger 4 kontrollpoäng
- är inte en huvudaktivitet

Skötsel av distributionsnät

Med *Skötsel av distributionsnät* menas att verksamhetsutövaren har ansvar för underhåll och service som utförs på distributionsnätet. Denna aktivitet ska anges för dricksvattenanläggningar där distributionsnätet har upp till en reservoar. Kontroll av hydroforer och tryckstegringsstation ingår under denna aktivitet.

Exempel på när denna aktivitet ska anges:

- Ett vattenverk där verksamhetsutövaren har ansvar för ledningsnätet.
- En distributionsanläggning med en reservoar i distributionsnätet.

Denna aktivitet ska inte anges för huvudkontor, eller för vattenverk där verksamhetsutövaren inte har ansvar för distributionsnätet.

Skötsel av distributionsnät

- ger 2 kontrollpoäng
- är en huvudaktivitet som medför att verksamheten får verksamhetstypen *Distributionsnät*

Användning av 2-6 reservoarer i distributionsnät

Denna aktivitet ska anges för dricksvattenanläggningar med 2 till och med 6 reservoarer i distributionsnätet. Reservoarer används för att lagra dricksvatten, att hålla ett jämnt vattentryck hos konsumenter och att utjämna variationer i dricksvattenförbrukningen.

Med reservoarer i distributionsnätet menas både högreservoarer, till exempel vattentorn, och lågreservoarer, till exempel markreservoarer.

När denna aktivitet anges, ska även aktiviteten *Skötsel av distributionsnät* anges.

Aktiviteten ska inte anges för huvudkontor eller för vattenverk där verksamhetsutövaren inte har ansvar för distributionsnätet.

Användning av 2-6 reservoarer i distributionsnät:

- ger 2 kontrollpoäng
- är inte en huvudaktivitet

Användning av > 6 reservoarer i distributionsnät

Denna aktivitet ska anges för dricksvattenanläggningar som använder fler än 6 reservoarer i distributionsnätet. Reservoarer används för att lagra dricksvatten, att hålla ett jämnt vattentryck hos konsumenter och att utjämna variationer i dricksvattenförbrukningen.

Med reservoarer i distributionsnätet menas både högreservoarer, till exempel vattentorn, och lågreservoarer, till exempel markreservoarer.

När denna aktivitet anges, ska även aktiviteten "Skötsel av distributionsnät" anges.

Aktiviteten ska inte anges för huvudkontor eller för vattenverk där verksamhetsutövaren inte har ansvar för distributionsnätet.

Användning av > 6 reservoarer i distributionsnät:

- ger 3 kontrollpoäng
- är inte en huvudaktivitet

Ansvar för materialval (OBS - SKA EJ ANGES)

OBSERVERA, denna aktivitet ska inte anges.

Aktiviteten kommer tas bort när det blir klart att kontroll av material som kommer i kontakt med dricksvatten inte ligger under livsmedelskontroll.

Framtagande och uppdatering av faroanalys/HACCP

Med *Framtagande och uppdatering av faroanalys/HACCP* menas ansvar för att genomföra, upprätta och uppdatera faroanalys/HACCP för att förebygga, eliminera eller reducera faror vid produktion och/eller distribution av dricksvatten.

Denna aktivitet ska också anges för anläggningar som producerar <10 m³/dygn eller försörjer mindre än 50 personer, eftersom kontroll av kravet om att ha larm ingår under denna aktivitet.

Aktiviteten ska också anges för huvudkontor som är registrerade separat och har ansvar för framtagande och uppdatering av faroanalys/HACCP. I detta fall ska aktiviteten enbart anges för det registrerade huvudkontoret, det vill säga aktiviteten ska inte anges för de andra anläggningarna.

Framtagande och uppdatering av faroanalys/HACCP:

- ger 4 kontrollpoäng
- är inte en huvudaktivitet

Huvudkontorsverksamhet

Med *Huvudkontorsverksamhet* menas att en anläggning styr verksamheter som sker på andra anläggningar. Det innebär att anläggningen tar fram rutiner för de andra anläggningarna, följer upp att rutinerna följs och bestämmer vilka aktiviteter som ska genomföras.

Exempel på när denna aktivitet ska anges är när det gäller:

- En anläggning har ett övervakningssystem med syfte att kontrollera hur rutinerna följs i de anläggningarna.
- Flera vattenverk med liknande rutiner där kontrollmyndigheten registrerat huvudkontoret separat. Aktiviteten ska enbart anges för det registrerade huvudkontoret, det vill säga aktiviteten ska inte anges för de andra anläggningarna.
- Ett huvudkontor för flera vattenverk. Huvudkontoret är integrerad i ett av de vattenverken utan att vara registrerad separat. I detta fall ska aktiviteten enbart anges för det vattenverket där huvudkontoret ligger.

Huvudkontorsverksamhet:

- ger 2 kontrollpoäng
- är en huvudaktivitet som medför att verksamheten får verksamhetstypen *Huvudkontor*

Ansvar för provtagningar

Aktiviteten *Ansvar för provtagningar* innebär att anläggningen genomför undersökningar enligt de föreskrivna regelbundna undersökningarna och övriga undersökningar till exempel vid överskridande eller vid dricksvattenrelaterade incidenter.

Ansvar för bedömning av analysresultat ligger under denna aktivitet. Till exempel om ett huvudkontor inte genomför undersökningar själv, men huvudkontoret bedömer om dricksvattnet är hälsosamt och rent, så ska denna aktivitet anges för det huvudkontoret.

Ansvar för provtagningar:

- ger 3 kontrollpoäng
- är inte en huvudaktivitet

Ansvar för information om dricksvattenkvalitet

Aktiviteten *Ansvar för information om dricksvattenkvalitet* innebär att anläggningen har ansvar att informera och lämna ut aktuella uppgifter om dricksvattenkvalitet när nödåtgärder behöver vidtas för att skydda människors hälsa.

Exempel på när denna aktivitet ska anges:

- Anläggningen har ansvar för att informera kontrollmyndigheten när omedelbara åtgärder krävs för att skydda människors hälsa.
- Anläggningen har ansvar att informera fastighetsägare när fastighetsinstallationer bedöms vara orsak till en parameters överskridande.

Ansvar för information om dricksvattenkvalitet:

- ger 2 kontrollpoäng
- är inte en huvudaktivitet

Ansvar för åtgärder mot sabotage och annan skadegörelse

Denna aktivitet gäller anläggningar som producerar, respektive tillhandahåller dricksvatten till mer än 2 000 personer och över vilka en kommun har ett sådant rättsligt bestämmande inflytande som avses i 3 § lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster.

Anläggningar som omfattas av LIVSFS 2008:13 ansvarar för att vidta åtgärder mot sabotage och annan skadegörelse.

Aktiviteten ska också anges för huvudkontor som är registrerade separat och som upprättat en handlingsplan för hur sabotage och annan skadegörelse som är riktade mot sina anslutna vattenverk och distributionsanläggningar kan upptäckas och skadeverkningarna avhjälpas. I detta fall ska aktiviteten anges för det registrerade huvudkontoret, och för de andra anläggningarna.

Ansvar för åtgärder mot sabotage och annan skadegörelse:

- ger 3 kontrollpoäng
- är inte en huvudaktivitet

Senast uppdaterad 17 februari 2023 Ansvarig grupp SV_KL

192.121.81.12